Umělecký sklenář vitrážník / umělecká sklenářka vitrážnice (kód: 82-065-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Umělecký sklenář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příprava a zpracování výtvarného návrhu pro výrobu vitráže	3
Orientace ve výtvarných podkladech a technické dokumentaci při výrobě vitráže	3
Volba postupu práce, nástrojů a materiálu při výrobě vitráže	3
Sestavování a montáž vitráží z barevných nebo malovaných skel do profilovaných olověných prutů, včetně pájení	4
Opravy a rekonstrukce poškozených částí vitráží prováděné původními technologiemi	4
Uskladnění, manipulace a balení sklenářského materiálu při výrobě vitráže	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 13.07.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Příprava a zpracování výtvarného návrhu pro výrobu vitráže

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat spolupráci s výtvarníkem od zadání až po zhotovení výrobku s využitím výtvarných podkladů	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Rozkreslit dílo podle návrhu výtvarníka z dodaného měřítka na formát 1:1 na šablonovací papír	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat vhodný materiál a pomůcky ke zhotovení vitráže dle návrhu výtvarníka	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace ve výtvarných podkladech a technické dokumentaci při výrobě vitráže

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se ve výtvarných podkladech a technické dokumentaci pro výrobu vitráže a provádění sklenářských prací, pracovat s tištěnou předlohou	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit základní rozlišení vitráží na tištěné předloze	Ústní ověření
c) Orientovat se v technických normách a tabulkách pro uměleckořemeslné zpracování skla	Ústní ověření
d) Orientovat se ve zbožíznalství podle zadání a předloženého výkresu při výrobě vitráží	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba postupu práce, nástrojů a materiálu při výrobě vitráže

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit postup práce při zhotovování vitráže podle zadání, popsat organizaci a vybavení pracoviště pro zhotovení vitráže, uvést požadavky na prostor a velikost pracovních stolů	Ústní ověření
b) Vysvětlit způsob značení dílů a materiálu při zhotovení vitráže, vysvětlit způsob vedení výrobní dokumentace	Ústní ověření
c) Popsat potřebné nářadí a pomůcky ke zhotovení vitráže včetně manipulačního zařízení	Ústní ověření
d) Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární prevence při výrobě vitráže	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vysvětlit nutnost použití osobních ochranných pracovních prostředků; popsat zajištění bezpečnosti práce při manipulaci se skleněným materiálem	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sestavování a montáž vitráží z barevných nebo malovaných skel do profilovaných olověných prutů, včetně pájení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit pracoviště, zvolit vhodný skleněný materiál, profilované olověné pruty, připravit potřebné nářadí a pomůcky ke zhotovení vitráže	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Nastříhat jednotlivé části vitráže ze šablonovacího papíru šablonovacími nůžkami	Praktické předvedení
c) Nařezat jednotlivé části z určeného skla řezákem na sklo a uložit nařezané části na odkládací karton	Praktické předvedení
d) Předvést usazování skleněných tvarů do profilovaných olověných prutů a provést pájení dílů	Praktické předvedení
e) Upravit povrch olověných profilů, provést začištění a konečnou úpravu výrobku	Praktické předvedení
f) Předvést a obhájit zrealizovaný výrobek, provést kontrolní přeměření s využitím výtvarných podkladů od výtvarníka	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Opravy a rekonstrukce poškozených částí vitráží prováděné původními technologiemi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup demontáže původní vitráže, vysvětlit postup na tištěné předloze nebo vzorku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat rozsah poškození a uvést postup při opravě vitráže	Ústní ověření
c) Popsat postup čištění vitráže, uvést použité čisticí chemikálie	Ústní ověření
d) Popsat postup výroby nových dílů poškozené vitráže a uvést vhodný materiál pro výrobu těchto dílů	Ústní ověření
e) Popsat výrobu olověných profilů, uvést použité nástroje a pomůcky; vysvětlit, jakým způsobem se staré profily recyklují	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uskladnění, manipulace a balení sklenářského materiálu při výrobě vitráže

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vhodné uskladnění sklenářského materiálu při výrobě vitráže	Ústní ověření
b) Uvést způsob ekologického nakládání se sklenářským odpadem s důrazem na recyklaci, včetně likvidace použitých chemikálií a možný vliv na životní prostředí	Ústní ověření
c) Popsat a předvést vhodné technické balení, uvést postup při manipulaci s materiálem náchylným na poškození	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněný předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://www.nsp.cz/jednotka-prace/umelecky-sklenar).

Pro účely zkoušky musí minimální rozměr dekorativní skleněné vitráže odpovídat ploše 0,2 m^2, tedy například rozměr 40 x 50 cm.

Autorizovaná osoba připraví u odborné způsobilosti **Orientace ve výtvarných podkladech a technické dokumentaci při výrobě vitráže** ke kritériu a) a b) tištěné předlohy, ke kritériu d) připraví konkrétní zadání a výkres.

Autorizovaná osoba připraví pro ověření odborné způsobilosti **Příprava a zpracování výtvarného návrhu pro výrobu vitráže** a **Sestavování a montáž vitráží z barevných nebo malovaných skel do profilovaných olověných prutů, včetně pájení** jedno zadání od výtvarníka, které bude uchazeč podle uvedených kritérií v průběhu zkoušky zpracovávat a celou práci zakončí obhajobou svého výrobku.

Autorizovaná osoba připraví pro ověření odborné způsobilosti **Opravy a rekonstrukce poškozených částí vitráží prováděné původními technologiemi** jednu tištěnou předlohu nebo vzorek.

Ověřování podle tohoto standardu představuje komplex navazujících činností vedoucích k výrobě vitráže podle zadaného návrhu od výtvarníka. Výtvarný návrh bude rozkreslen z daného měřítka na formát 1:1 na šablonovací papír; jednotlivé části na papíře budou nastříhány a bude zhotovena šablona, podle šablony budou nařezány jednotlivé části ze skla, skleněné části budou usazené do olověných profilů, bude provedeno pájení dílů s povrchovou úpravou a začištěním, zrealizovaný výrobek bude přeměřen podle podkladů od výtvarníka a obhájen před zkoušejícím.
Při hodnocení hotového výrobku je potřeba posuzovat kvalitu a přesnost jeho provedení. Při ústním ověřování je třeba posuzovat samostatnost odpovědí, schopnost odpovídat na návodné a doplňující otázky. V průběhu zkoušky je nutné sledovat dodržování bezpečnosti práce.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru zaměřeném na uměleckořemeslné zpracování skla a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslného zpracování skla nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti uměleckořemeslného zpracování skla.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru zaměřeném na výtvarné nebo uměleckořemeslné zpracování skla a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování skla nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování skla.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na výtvarné zpracování skla a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování skla nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování skla.
d) Profesní kvalifikace 82-065-H Umělecký sklenář vitrážník / umělecká sklenářka vitrážnice a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování skla.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Místnost pro provedení ústní zkoušky, papír, psací potřeby
- Tištěné předlohy, skica, výkres, písemné zadání, fotodokumentace vitráží, fotodokumentace staré vitráže; minimálně jeden kus od každého druhu
- Technické normy, tabulky pro uměleckořemeslné zpracování skla
- Pracoviště vybavené stolem pro výrobu vitráží
- Čiré a barevné skleněné tabule v odpovídajícím množství podle výtvarného zadání
- Šablonovací papír, psací pomůcky a křivítka
- Olověné profily v odpovídajícím množství podle výtvarného zadání
- Páječka, pájedlo a pájka
- Nůž na řezání olova, kladívko, protahovák, jisticí hřebíčky, zatahovací nůž, kleště, šablonovací nůžky, řezák na sklo
- Sklenářský kyt, terpentýn, dubové piliny
- Osobní ochranné pracovní prostředky (rukavice, brýle).

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 10 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška musí být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro sklo, keramiku a zpracování minerálů, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Preciosa, a. s.
SUPŠS, Kamenický Šenov